

Nascholing
voor docenten Nederlands
in het buitenland

DIDACTIEK EN TOETSING IN HET ONDERWIJS NVT: VAN THEORIE NAAR PRAKTIJK EN WEER TERUG

Leuven, 17 augustus - 22 augustus 2009

Centrum voor
Taal ^{nt} 2 en
Onderwijs

Inhoudsopgave

1.	Organisatie, inhoud en doelgroep_____	3
2.	Praktische informatie _____	3
	Locatie cursus	
	Certificaat	
	Accommodatie	
3.	Gedetailleerd programma_____	5

1. Organisatie, inhoud en doelgroep

In opdracht van de Nederlandse Taalunie organiseert het Centrum voor Taal en Onderwijs (CTO) van de Katholieke Universiteit Leuven de cursus 'Didactiek en Toetsing in het onderwijs NVT: van theorie naar praktijk en weer terug.'

Katholieke Universiteit Leuven
Centrum voor Taal en Onderwijs
Blijde-Inkomststraat 7
B-3000 Leuven
België
tel: + 32 (0) 16 32 55 25 / + 32 (0) 16 32 53 59
fax: + 32 (0) 16 32 53 60
contactpersonen: Rudy Michels & Lucia Luyten
e-mail: rudy.michiels@arts.kuleuven.be / lucia.luyten@arts.kuleuven.be
website: www.cteno.be

De cursus is bedoeld voor docenten die Nederlands geven aan universiteiten, hogescholen, talencentra en middelbare scholen buiten Nederland en Vlaanderen en die zich willen nascholen op het vlak van didactiek en toetsing van taalvaardigheid. De moedertaal speelt geen rol bij de selectie van de deelnemers. De cursus heeft tot doel om ervaringen en deskundigheid op het vlak van didactiek en toetsing uit te wisselen en te bediscussiëren. Nieuwe evoluties op dit terrein worden in de cursus verwerkt. Tijdens discussies en workshops wordt voor al deze punten meteen de link gelegd met de praktijk van de deelnemers.

2. Praktische informatie

Locatie cursus

De cursus wordt gehouden in de gebouwen van de Katholieke Universiteit Leuven. De deelnemers worden de eerste dag, 17 augustus, van de cursus om **8u30** door de organisatoren opgewacht aan het **onthaal van hotel Ibis** en begeleid naar het lokaal van de cursus (Van Den Heuvelinstituut – Dekenstraat 2 – lokaal 00.41).

Certificaat

Aan diegenen die de hele cursus hebben gevolgd, wordt door de Taalunie een certificaat van deelname uitgereikt.

Accommodatie

Eenpersoonskamers met ontbijt van zondag 17 augustus tot en met zaterdag 22 augustus (6 nachten) in het volgende hotel:

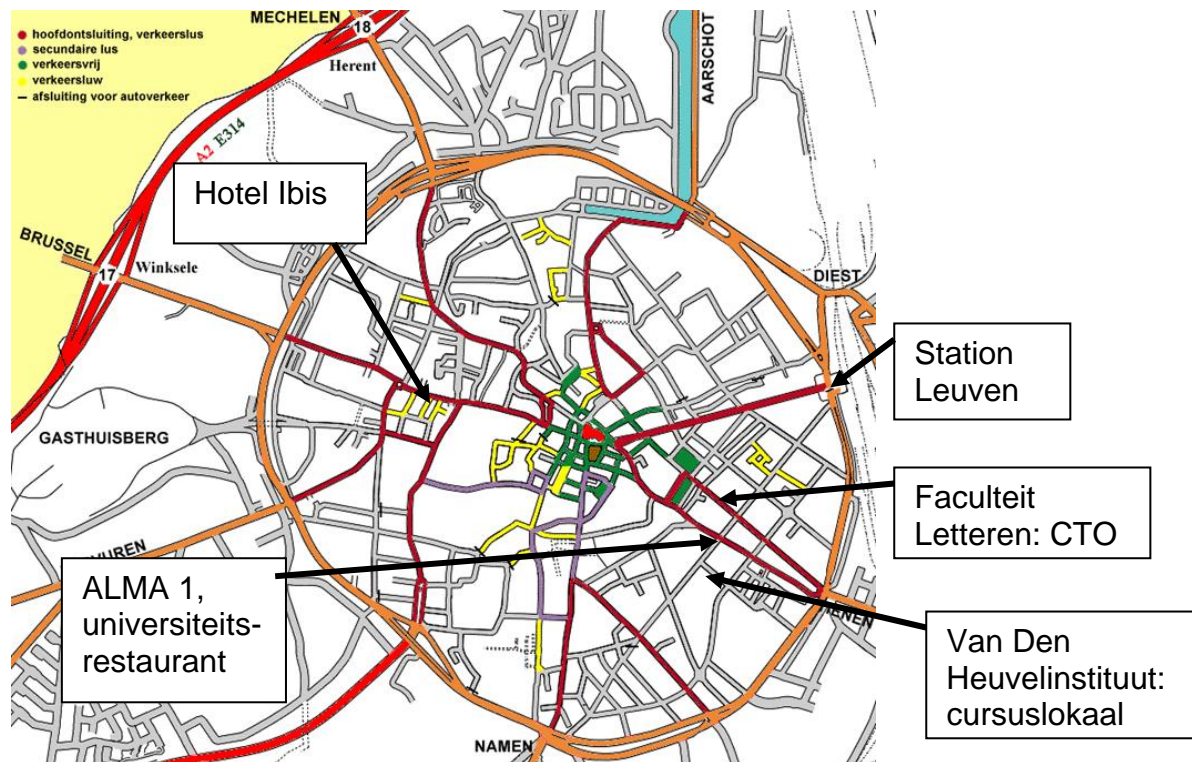
Hotel Ibis Leuven Centrum
Brusselsestraat 52
B-3000 Leuven
België
Tel. ++32 (0) 16 29 31 11
Fax ++32 (0) 16 23 87 92
E-mail: H1457@accor-hotels.com
www.hotels-belgium.com/leuven/ibis.htm

's Middags wordt er tijdens de cursusdagen een lunch met broodjes voorzien in het universiteitsrestaurant Alma I en 's avonds kunnen de deelnemers in dit restaurant terecht voor een complete maaltijd. Daarvoor zullen maaltijdbonnen worden uitgedeeld.

Hotel Ibis is gelegen in het centrum van Leuven op 20 minuten stappen van het station en op 2 km van de E40 en de A2 autosnelweg. Het hotel ligt eveneens op loopafstand van het cursuslokaal. Op de website van het hotel vindt u een plan. Voor een meer gedetailleerd stadsplan kunt u terecht op de website van de stad Leuven: www.leuven.be

Van het station kunt u een bus nemen (busstation perrons 2 en 4) richting centrum/Brusselsestraat (prijs € 1,60).

Bij aankomst op de luchthaven van Zaventem (Brussels Airport) hebt u steeds om xx.37 uur een rechtstreekse trein naar Leuven (duur 14 minuten).

3. Gedetailleerd programma

DAG 1	MAANDAG 17 AUGUSTUS 2009
9.00 uur	Verwelcoming en opening cursus Marc le Clercq, NTU Kris Van Den Branden, CTO Rudy Michiels & Lucia Luyten, CNaVT
9.30 uur	Algemene principes van functionele en communicatieve didactiek Jona Hebbrecht & Marianne Housen, Huis van het Nederlands Brussel In deze workshop kan je kennismaken met twee projecten van het Brusselse Huis van het Nederlands. 'Zelfstandig aan de slag met Nederlands' In het hoger onderwijs geeft Jona Hebbrecht extra taalondersteuning aan studenten met een anderstalige achtergrond. De bedoeling is om de studenten taalsterker te maken, zodat ze hun studietoetsen met succes kunnen voltooien. Veel aandacht gaat hierbij naar de zelfredzaamheid van de studenten. In de workshop wordt geïllustreerd hoe je je studenten zelf de touwtjes in handen kan laten nemen. Van zelfevaluatie en portfolio tot acties en attitudes. 'Werken aan verstaanbaarheid' Cursisten die Nederlands leren hebben vaak vragen over de juiste uitspraak van woorden en de correcte articulatie van specifiek Nederlandse klanken. Ook docenten stellen ons de vraag hoe je in de klas optimaal kan werken aan de uitspraak van het Nederlands. Deze workshop maakt je vertrouwd met begrippen zoals logopedie, prosodie, schwa...en leert je bewuster te luisteren naar de verstaanbaarheid van je cursisten. Vloeiend en verstaanbaar Nederlands spreken is immers het streefdoel van elke cursist.
10.30 uur	Koffie
10.45 uur	Algemene principes van functionele en communicatieve didactiek (vervolg tot 12.45 uur)
12.45 uur	Lunch in alma I
13.30 uur	Trends in de didactiek Annemie Decavele & Helga Van Loo, ILT Tijdens deze presentatie komen heel wat praktijkvoorbeelden aan bod die de huidige trends en vernieuwingen binnen het tweede- en vreemdetaalonderwijs zullen illustreren.
14.45 uur	Koffie
15.00 uur	Trends in de didactiek (vervolg tot 16.45 uur)
Eten in alma 1 (open van 17.00 uur tot 20.30)	
19.30 uur	wandeling in Leuven met gids (vertrek aan IBIS-hotel)

DAG 2	DINSDAG 18 AUGUSTUS 2009
--------------	---------------------------------

9.00 uur **Grammatica in functioneel taalonderwijs**
Alice van Kalsbeek, Universiteit Amsterdam

Er is geen onderwerp dat zoveel reacties oproept als 'grammatica'. Decennialang zijn er discussies over gevoerd. Grammatica: wel of niet, veel of weinig, expliciet leren of impliciet verwerven, doel of middel. Grammatica als bron voor veelsoortige dichotomieën, als rode draad bij alle controverses. Cruciaal in deze discussie over de rol van grammatica is of het leren van een vreemde taal wezenlijk verschilt van het leren van de moedertaal. Hoewel de meningen daarover verdeeld zijn, is het inmiddels 'common sense' dat grammatica een plaats heeft in het vreemdetalenonderwijs.

Maar dan blijven er nog genoeg vragen over: welke verschijnselen moeten worden onderwezen? Is er een ideale volgorde van onderwijzen? Wat is de beste manier van uitleggen? Welke werkvormen zijn geschikt? Met andere woorden: hoeveel?, wat?, wanneer? en hoe?

Op deze vragen proberen we een antwoord te vinden tijdens de workshop en we zullen een aantal werkvormen toepassen.

Grammaticalessen saai en vervelend? Of juist moeilijk? In de workshop zien we hoe er tal van mogelijkheden zijn om grammaticale taken op een speelse en aantrekkelijke manier te oefenen.

10.30 uur **Koffie**

10.45 uur **Grammatica in functioneel taalonderwijs**
(vervolg tot 12.15 uur)

12.15 uur **Lunch in alma I**

13.15 uur **Algemene principes van functionele en communicatieve didactiek**
Matthias Vienne, CTO

Tijdens deze sessie zullen de principes van functioneel en communicatief taalvaardigheidsonderwijs worden uitgediept. Daarnaast wordt ook ingegaan op het bepalen, afleiden en formuleren van doelen.

Deze theoretische concepten worden aan de hand van voorbeelden en praktische opdrachten uit lespraktijken en –materialen, zoals de CD-Rom 'Tussen taal en wereld' toegelicht.

Daarnaast zal ook ingegaan worden op het 'hoe' van taalvaardigheids- onderwijs: theoretische inzichten over taalverwerving komen hierbij aan bod. De analytische versus de synthetische benadering wordt besproken. Tot slot wordt aandacht besteed aan de opbouw van een curriculum.

14.45 uur **Koffie**

15.00 uur **Algemene principes van functionele en communicatieve didactiek**
(vervolg tot 16u30)

Eten in alma 1 (open van 17.00 uur tot 20.30)

Vrije avond

DAG 3	WOENSDAG 19 AUGUSTUS 2009
--------------	----------------------------------

9.00 uur **Workshop materiaalontwikkeling** Lucia Luyten, CNaVT

Tijdens deze workshop ontwikkelen we materiaal voor eigen groepen aan de hand van een stappenplan. We verkennen bestaand lesmateriaal ter inspiratie, zoeken de gepaste doelen, we screenen taken op hun moeilijkheidsgraad en we gaan op zoek naar goede principes voor het opbouwen van lessen en een cursus. Het lesmateriaal dat hier ontwikkeld wordt, kunnen de deelnemers achteraf gebruiken in hun lessen.

10.30 uur **Koffie**

10.45 uur **Workshop materiaalontwikkeling**
(vervolg tot 12.15 uur)

12.15 uur **Lunch in alma I**

13.15 uur **Examinatorenttraining via de Train-de-trainer-methode**
Eva Teijsse-Jongkind, CNaVT

Deze examinatorenttraining via de train-de-trainer-methode heeft twee doelen:

1. optimaliseren van de kennis en de vaardigheden die nodig zijn om mondelinge (CNaVT-)taken volgens de instructies af te nemen;
2. handvaten aan te reiken voor het overdragen van deze kennis en vaardigheden aan collega-docenten NVT.

Ook voor docenten die geen CNaVT-examens afnemen, is de workshop geschikt. Zij kunnen de opgedane kennis en vaardigheden toepassen bij de afnamen van hun eigen NVT-examens en overdragen op collega-docenten.

We gaan er vanuit dat er tijdens de overige nascholingsonderdelen genoeg aandacht wordt geschonken aan algemene overdrachts-, instructie- en presentatietechnieken en aan didactische principes. Bij de opdrachten tijdens de training zullen we gebruikmaken van de OVUR-strategie: Oriënteren, Voorbereiden, Uitvoeren, Reflecteren.

De training zal zeer praktisch van opzet zijn. U krijgt via de instructievideo voorbeelden van afnames van mondelinge taken te zien. In de nabespreking zullen we de do's en don'ts bespreken. U gaat ook zelf aan de slag. We spelen enkele rollenspelen, waarin u zowel een kandidaat als een examiner kunt spelen. De nadruk zal dus specifiek komen te liggen op do's en don'ts tijdens het zelf afnemen van concrete examentaken en op het geven van feedback aan collega-docenten als u zelf een training geeft.

De PowerPointpresentatie, de opdrachten en de instructievideo Examinatorenttraining staan op een aparte CNaVT-webpagina. Als u uw e-mailadres geeft, dan krijgt u een link naar deze webpagina. U kunt deze na afloop van de training gebruiken om zelf een training aan collega's te geven.

14.45 uur **Koffie**

15.00 uur **Examinatorenttraining CNaVT**
(vervolg tot 16u30)

Eten in alma 1 (open van 17.00 uur tot 20.30)

19u30 uur **Bezoek aan brouwerij Stella Artois**
(Vertrek om 19u aan IBIS-hotel)

DAG 5	VRIJDAG 21 AUGUSTUS 2009
--------------	---------------------------------

9.00 uur **Een alternatieve kijk op evaluatie**
Peter Van Petegem, Universiteit Antwerpen

Leerlingen evalueren speelt een belangrijke rol in de dagelijkse klaspraktijk. Vernieuwde visies op onderwijzen en leren plus de invoering van de eindtermen hebben nieuwe inzichten meebracht over die evaluatie. Bij vele leerkrachten groeit meer en meer de overtuiging dat het niet alleen meer gaat over de evaluatie van kennis en inzicht, maar ook van vaardigheden en attitudes. Het zou moeten gaan om een evaluatie die geïntegreerd is in het gehele onderwijsproces, die aangepast is aan de individuele kenmerken van de leerlingen, die uitdagend en levensecht is en die de leerlingen op een actieve manier betreft bij hun eigen leer- en evaluatieproces. Maar de stap van die inzichten naar aangepaste evaluatievormen blijkt vaak nog iets te groot.

Individuele leerkrachten kunnen die omslag niet alleen maken: er zijn voorbeelden en ondersteuning nodig vanwege collega's, begeleiding en overheid; maar er is ook een onderwijskundig kader nodig waaruit leerkrachten voorbeelden kunnen putten om aan de slag te gaan. Eerder dan het aanreiken van gesneden brood willen we met deze sessie de noodzakelijke ingrediënten en aandachtspunten voor het ontwikkelen van goede evaluatiemethoden aanreiken.

Deze bijdrage gaat kort in op vragen als waaraan moeten klassieke evaluaties voldoen, om vervolgens stil te staan bij het verschil tussen klassiek en alternatief evalueren. Tot slot gaan we in op de gevolgen van alternatief evalueren: moet we hiermee niet erg voorzichtig zijn?

10.30 uur **Koffie**

10.45 uur **Een alternatieve kijk op evaluatie**
(vervolg tot 12.15 uur)

12.15 uur **Lunch in alma I**

13.15 uur **Aan de slag: een geïntegreerde functionele vaardigheidstaak**
Lucia Luyten, CNaVT

In deze workshop maken de docenten NVT een functionele geïntegreerde vaardigheidstoets. De docenten worden in groepjes ingedeeld volgens de behoeften van hun studenten. Wie zijn hun studenten? In welke situaties moeten zij kunnen functioneren? Welke taken moeten zij hiervoor kunnen uitvoeren? Wat zijn de nodige taalvaardigheidseisen om deze taken uit te kunnen voeren?

Een stappenplan helpt de groepjes op weg en loodst hen door de toetswereld van validiteit, betrouwbaarheid en efficiëntie. Onderweg kunnen de deelnemers beroep doen op verschillende voorbeelden van vaardigheidstoetsen (CNaVT, evaluatheek, ...). Het eindpunt is een geïntegreerde vaardigheidstoets met bijhorende beoordeling. De toetstaak wordt gepresenteerd aan de andere groepjes.

14.45 uur **Koffie**

15.00 uur **Workshop toetsing**
(vervolg tot 16u00)

16.00 uur **Evaluatie en nabespreking cursus**

19.00 uur **Gezamenlijk diner in restaurant Mykene**
Uitreiking certificaten door Maya Rispens (NTU)

Restaurant Mykene
Muntstraat 44 - Leuven

Wegbeschrijving:

Volg de Brusselsestraat richting Grote Markt en Stadhuis.
Sla achter het stadhuis rechtsaf in de Naamsestraat.
De eerste straat links is de Muntstraat.

DAG 6	ZATERDAG 22 AUGUSTUS 2009
--------------	----------------------------------

Vrije dag